

Samenkoppelen van duiven

door Gerrit Crommen

Alvorens de kweek begint, dienen de fokdieren gekoppeld te worden. Om tot goede resultaten te komen kan dit best op een deskundige manier gebeuren. Twee ideale dieren vormen vaak een goed koppel, maar hoeveel perfecte dieren zitten er op een duivenhok? De meeste dieren mankeren altijd wel iets: te hoge of te lage beenstand, te fijne of te grove kop, geen intensieve kleur, te weinig blaaswerk, enz... Het zijn slechts enkele voorbeelden. In feite zou je van enkele dieren één perfect exemplaar moeten kunnen maken. Dit kan wel niet maar toch trachten we dit te bereiken door de juiste dieren te selecteren en aan elkaar te koppelen. Zo wordt een minder intensief gekleurd dier best gekoppeld aan een dier met uitmuntende kleur. Een vogel met te brede beenstand koppel je best aan een dier met een te smalle beenstand, enz. Dieren met echt erfelijke gebreken worden best vermeden voor de kweek. Enkel als het niet anders kan, gebruik je ze. Dit is meestal maar het geval bij zeldzame rassen en/of kleurslagen.

In het voorjaar zijn de dieren meestal klaar en gemotiveerd om aan een vermoeiend kweekseizoen te beginnen. Dieren die meerdere malen geëxposeerd zijn geweest, geef je best wat extra rust. De kweek is immers een zeer vermoeiende periode die veel kracht zal opsorpen. Om je dieren extra te beschermen tegen ziekten en parasieten las je best een periode in om de dieren te kunnen kuren. Alvorens de doffers en duivinnen terug samen gezet worden, doe je nog een laatste strenge selectie. Dieren die niet gebruikt worden voor de kweek worden best verwijderd van het hok. Overlast is en blijft een bron van veel problemen.

Bij het samenkoppelen kan je de dieren gewoon hun gang laten gaan. Je laat de duiven dus zelf een partner kiezen.

Deze manier is echter sterk af te raden aangezien veel dominant vererfbare factoren dan de bovenhand gaan krijgen op termijn. Ook vererfbare fouten en gebreken zullen steeds meer gaan opduiken in de stam. De fokker is dus verplicht om zorgvuldig de koppels samen te stellen. De dieren worden samengesteld naar eigen keuze en niet naar de wens van de vogels. Dit systeem heet gedwongen samenkoppeling. Je gaat best op de volgende manier tewerk. Eerst sluit je de doffers zonder partner op in een broedhok. Je doet dit best in de vooravond nadat ze eerst gevoederd werden. Nog beter is om ze te voederen in het broedhok zelf. Met gevulde krop zijn de doffers meer op hun gemak. Het broedhok moet voorzien zijn van een drinkbakje. De nood naar voedsel is minder hoog dan de nood voor water. Driftige dieren in conditie hebben trouwens veel minder oog voor eten tijdens het samenkoppelen. In deze periode mag je hen een krachtig voeder verstrekken aangevuld met extra lustopeppers zoals kempzaad (hennep). Oudere doffers zullen zich direct op hun gemak voelen in het broedhok en beginnen dadelijk te draaien en te koeren.

Na een tijdje zakken zij neer en roepen zo hard ze kunnen op een vrouwtje. Sommige jonge doffers daarentegen zijn volledig de kluts kwijt. Zij snappen nog niet wat de bedoeling is van dit alles. Zij lopen haastig heen en weer en springen en klauteren tegen het gaas van het voorfront in de hoop om vrij te geraken.

De volgende dag laat je best alle doffers één voor één vrij om de vleugels te spreiden. Na korte tijd, bijvoorbeeld 5 à 10 minuten, sluit je ze terug op. Diegenen die zich reeds in hun nieuwe broedhok vertrouwd voelen, vinden hun weg zelf terug. De anderen moet je echter een beetje helpen. Je neemt de vogel in de hand en 50cm voor het voor hem bestemde broedhok laat je hem vrij. Reeds van dan af weten de meeste dat dit hun nieuwe territorium is. Ze zullen spontaan in het broedhok vliegen. Oude dieren geef je best hetzelfde vertrouwde broedhok terug. Dit vergemakkelijkt de hele zaak. Herhaal het proces van het vrijlaten en terug opsluiten voldoende vaak. Na een tweetal dagen zijn de meeste dieren gewoon geraakt aan hun nieuw territorium.

foto: Jan Spaepen

Nu haal je de duivinnen erbij. Je houdt ze eerst in de hand en toont ze aan de doffer waaraan je ze wil koppelen. Hij zal draaien, koeren en roepen op datgene wat hij ziet maar voorlopig nog niet bij kan. Na enkele minuten laat je de duivin in het broedhok vrij waarna bijna onmiddellijk het paringsritueel zal volgen. Een doffer zal onmiddellijk met een opgeblazen krop en luid aanhoudend gekoer al staartvegend achter haar aan gaan. Na een tijdje legt hij zich in een hoekje neer en begint hij haar te roepen. Beide dieren hun kopjes knikken voortdurend op en neer. Als ook de duivin paarlustig is, zal zij de doffer tegemoet springen. Spoedig zullen zij gekoppeld zijn waarna de eerste paring zal volgen. Nadat alle koppels op deze wijze werden gevormd, laat je hen één voor één vrij. Allen krijgen hierdoor de gelegenheid om de vleugels te spreiden, wat te eten en eventueel te paren.

Na een tijdje sluit je ze terug in hun broedhok op en laat je het volgende koppel uit. Een tweetal dagen later laat je enkele koppels tegelijkertijd vrij en nog twee dagen later mogen alle koppels tegelijkertijd vrij. Vanaf nu zijn de meeste koppels definitief gekoppeld en zijn ze gewend geraakt aan hun broedhok. De dieren die nog niet volledig gewend zijn, sluit je opnieuw op zolang het nodig is. Na een week kunnen dan alle voorfronten weg en kennen alle koppels hun plaats.

In slechts uitzonderlijke gevallen dienen extra maatregelen zich op. Kropperduivinnen zijn vaak héél vertrouwelijk en aanhankelijk met hun baas. Ze zijn als het ware met hun baas gekoppeld. Ze negeren hun mannelijke soortgenoten volledig. In dat geval kan je best beide dieren een tijd in afzondering plaatsen. Je plaatst de duivin in een voor

haar vreemde omgeving waar ze niemand kan horen of zien. Na enkele dagen zet je de duivin terug samen bij de doffer in eventueel een ander broedhok. Het koppelen van een jonge doffer aan een jonge duivin verloopt meestal moeilijker. Indien mogelijk is het aan te raden om een oude doffer aan een jonge duivin te koppelen en een jonge doffer aan een oude duivin. Dit zal ook lonen tijdens het broeden en het opkweken van de jongen. Ondanks de problemen die bij samenkoppelen voordoen, blijft het een zeer boeiende periode waarin geduld op de eerste plaats komt. Of je een goede keuze gemaakt hebt bij het selecteren van de kweekparen, zal na de kweek al dan niet bevestigd worden.

Mijn rondreis in Duitsland...

Half november. Er staat iets te gebeuren. Samen met een aantal hokgenoten word ik uit het hok genomen, de stront van mijn veren gepoetst, de pootjes gewassen en dan verdwijn ik in zo'n klein kamertje. Gelukkig is er lucht genoeg tussen de spijlen. En dan gaan we op reis in zo'n brommend tuig met een motor. Ene Marnicq Demeur en Peter Paridaen nemen me 's anderendaags nog verder mee en 's avonds zit ik te pronken tussen méér dan 1000 vinkduiven op de Hauptsondershau van Vinkduiven in Thurnau (Beieren). Die kerel naast me kan me niet bekoren, maar dat duivinetje verderop ...

's Morgens wordt het licht al zeer vroeg aangestoken. Mijn reeks wordt gekeurd door een Hollander en spoedig ben ik aan de beurt. Ik word gedraaid en gekeerd. Uiteraard laat ik me van beste zijde zien, toch maar een sg95 zonder prijs.

Stomme..... En nu gaat ie mij vergelijken met mijn buurman. Zie ik er niet veel beter uit? Maar allé, hij stopt mij in het verkeerde hok! Gelukkig zit ik nu naast dat duivinetje. Niet te geloven, ik word weer gekeurd. Weer wordt er van alles opgeschreven. Maar deze keer heb ik toch Hv 96SE!! Alleen is die geldprijs niet voor die sukelaar uit België.

Ge kunt het niet geloven, maar twee dagen merkt niemand dat ik in het verkeerde hok zit. Meer nog, 's zondags schijnt de zon op die kaalkop van Duffel en neemt hij de verkeerde mee naar huis. Ik moet mee met ene Adelbert Knobloch naar Winkel (Sachsen-Anhalt). Een maand zit ik daar te koekeloeren in een vreemd hok. Eindelijk heeft Adelbert dan toch gezien dat er een vreemde zit en belt hij naar België. Afspraak maakt begin januari.

Ondertussen heb ik nog een optreden gemaakt op de groeps-show van Sachsen-Anhalt, ook daar sg95E gekregen. De keurder was wel verwonderd hier een Belgische duif te zien. In januari weer de korf in om 280 km te reizen naar Schleusingen (Thüringen). Blij dat ik mijn baasje terugzag, hij was precies afgevallen!! Nog geen week thuis of alweer de hort op. Deze keer naar de Wetterauertaubenschau in Beienheim (Hessen). Ook hier weer sg95E. Nu is het wel genoeg geweest, geef me nu maar een duivin...

Vinkduif koperblauwvleugel witpen AB 6326